

PROGNOZE

Oktoobra sākumā
laika apstākļi
saglabāsies mierīgi

Oktoobra sākumā laikapstākļi saglabāsies mierīgi – pūtis lēns vējš, ievērojami nokrišņi nav gaidāmi, prognozē Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs.

Šonedēļ laikapstākļus ietekmēs anticiklons – paugstināsies atmosfēras spiediens, līdz ar to mākoņi izkļūdis un biežāk būs manāmi saules stari, arī laiks būs pārsvarā sauss.

Šodien un rītdien mākoņu būs vairāk, vietām būs manāmi atsevišķi lietus mākoņi, kas atnesīs nelielu lietu.

Pūšot lēnam vējam, naktis un rītos veidosies migla, kas pasliktinās redzamību. Naktīs teritorijas lielākajā daļā gaiss atdzīsīs līdz +6...+11 grādiem, taču temperatūras svārstības ietekmēs mākoņu daudzums – naktī uz pirmdienu, debesīm skaidrojoties, austrumu rajonos gaiss atdzīsīs līdz +3...+6 grādiem, savukārt naktī uz trešdienu zem mākoņu segas minimālā gaisa temperatūra būs +11...+15 grādi. Dienās gaiss iesils līdz +14...+19 grādiem.

Oktoobra sākumā laikapstākļi saglabāsies mierīgi – pūtis lēns vējš, ievērojami nokrišņi nav gaidāmi. Dienās gaisa temperatūra vēl pārsniegs +15 grādus, taču rudens turpināšanās tuvinās zemākas gaisa temperatūras un arvien vēsākas naktis.

LETA

LAIKA ZIŅAS
MADONAS
REĢIONAM

29.sept.	Naktī		+5...+7 D 1 m/s
	Dienā		+15...+17 DR 2 m/s
	* 07:12 * 18:58 2 - labvēlīgs		
30.sept.	Naktī		+11...+13 ZR 2 m/s
	Dienā		+14...+16 ZR 2 m/s
	* 07:14 * 18:56 3 - nelabvēlīgs		
1.okt.	Naktī		+8...+10 A 2 m/s
	Dienā		+14...+16 A 2 m/s
	* 07:16 * 18:53 2 - labvēlīgs		
2.okt.	Naktī		+4...+6 ZA 1 m/s
	Dienā		+14...+16 B 0 m/s
	* 07:18 * 18:50 2 - labvēlīgs		
3.okt.	Naktī		+4...+6 DA 1 m/s
	Dienā		+13...+15 D 1 m/s
	* 07:21 * 18:47 2 - labvēlīgs		

Iepazīsti Ērgļu apkaimes vēsturi!

(38. turpinājums)

Ērgļu muižai bija vairākas pusmuižas – Āķēnu, Kalna (Bergis), Vecmuiža un Jaunā muiža, vēlāk tika izveidota Itālijas pusmuiža.

Vecmuiža

Vecmuiža atrodas pie Vecmuižas ezera (senākais nosaukums – Iver ezers) un bija Ērgļu muižas pusmuiža, kurā turēja lopus. Izveidota 18. gadsimta otrajā pusē un sākotnēji saukta par Jauno muižu, vēlāk – Vecmuižu. 19. gadsimta pirmajā pusē Vecmuižā bija koka ēkas ar salmu jumtiem – dzīvojamā māja, klēts, laidars (kūts) un rija. Kūti turēja liellopus, aitas, zirgus, cūkas. Mazliet tālāk no ēkām uzcēla ķieģeļu cepli, kas atradās gravas malā. Vecmuižā ir bijis arī krogs. Vienā mājas daļā dzīvoja krodzinieks ar ģimeni, otrā – tirgojās. Vecmuižas kūts laika gaitā tika izveidota pamatīga, būvēta no akmens un ar iekšpagalmu.

Latvijas brīvvalsts laikā zemi sadalīja jaunsaimniecībās. Vienu daļu piešķīra Kārlim Kauliņam, kurš bija piedalījies Pirmajā pasaules karā (īpašumu un māju nosauca „Kauliņi”), citu zemes gabalu ar pusi no Vecmuižas ezera – Jānim Šreiberam ar ģimeni. Šo īpašumu viņš ieguvis, velkot lozes. Mājas un zeme saglabāja nosaukumu „Vecmuiža”. Abus īpašumus šķīra ceļš.

Kauliņu īpašumā, kas atradās, braucot no Ērgļiem, ceļa kreisajā pusē, bija dzīvojamā māja un kādreizējā muižas kūts, zemes platība – apmēram 20 hektāri. Zem mājas vēl no muižas laikiem bija saglabājušies divi pagrabi – viens lielāks, otrs – mazāks. Kārlis Kauliņš apprecējās un kopā ar sievu Annu uzaudzināja trīs meitas – Martu, Alisi un Ainu. Kārlis līdzās mājas saimniecības darbiem strādāja kā miesnieks un brauca uz Rīgu tirgot gaļu. Sieva Anna bija klusa un noslēgta. Vecākā meita Marta strādāja Gaiļkalna skolā par pavāri, Aina savu dzīvi saistīja ar Jelgavu. Alise 1941. gada aprīlī apprecējās ar Jāni Priedīti un pārcēlās uz Jelgavu, kur dzīvoja vīra vecāki. „Kauliņos” palika saimniekot Anna un Kārlis. Otrā pasaules kara laikā vecais saimnieks aizgāja no dzīves, un 1944. gada kaujās tika izpostīta arī dzīvojamā māja.

Alises un Jāņa Priedišu ģimenē 1942. gadā pasaulē nāca viņu pirmdzimtais Jānis, vēlāk dēls Andris, kurš mazs nomira. Alises vīru 1944. gadā iesauca armijā, kur viņš drīz vien gāja bojā. Alise palika viena ar maziem bērniem un atgriezās Ērgļos. Tā kā „Kauliņu” mājas kara laikā izpostīja, tad viņa

Mājas „Vecmuiža” – bijušais muižas krogs, 2026. gads.

Muižas kūts drupas, 2026. gads.

Ērgļu pansionāta kādreizējā palīgsaimniecība, 2026. gads.

Skats uz „Barviku” sētu, 2026. gads.

Foto – ZINTA SAULĪTE

apmetās „Vecmuižā”, kur viņai ar bērniem un mammu Annu tika atvēlēta viena istabiņa un virtuve. 1949. gadā Alise ar dēlu Jāni pārcēlās uz „Paurēniem”. 1950. gadu sākumā viņa iepazinās ar Jāni Lutcu un apprecējās, kopīgi izaudzinot divus dēlus – Kārli un Mārtiņu. Dzīvoja „Paurēnos”, tad „Kūtienās”, līdz pārcēlās uz „Ziedugravām”. 1950. gados mammai Annai „Kauliņu” kūts vienā galā uzcēla piebūvi, kurā bija virtuve

un istaba. Te vecā saimniece mitinājās līdz mūža novakarei, piebūvē ir dzīvojusi arī viņas vecākā meita Marta ar bērniem.

Jānim Šreiberam īpašums atradās ceļa otrā pusē. Ģimene dzīvoja mājā, kas bija būvēta no laukakmeņiem un kurā reiz bija krogs. Blakus atradās klēts, tālāk no ēkas vēl bija saglabājusies muižas lauku rija. Jānim Šreiberam bija dēls Pēteris, meitas Alma un Marta. Saimniekot palika Pēteris

Šreibers. Laulībā ar pirmo sievu Edu piedzima trīs meitas – Maiga, Gunta un Alda. Pēteris Otrā pasaules kara laikā bija iesaukts gan krievu, gan vēlāk vācu armijā. Kara gadi atstāja arī iespaidu uz veselību, īpaši kājām, kurās bija palikušas ložu šķembas. Kad 1940. gados no dzīves aizgāja pirmā sieva, Pēteris apprecējās otrreiz – ar Ilgu Īvānu. No 1950. līdz 1960. gadam laulībā piedzima pieci bērni: Aldis, Dainis, Velga, Gundars, Ziedonis. Tēvs Pēteris strādāja lauku brigādē, māte Ilga bija apkopēja Ērgļu patērētāju biedrības veikalos, vēlāk aptiekā.

Kad Šreiberu vecākā meita Maiga 1956. gadā apprecējās ar Imantu Egliti, jaunā ģimene sāka dzīvot mājas vienā galā (divas istabas un virtuve), bet tēva Pētera un Ilgas ģimene un bērni – otrā mājas pusē. Maigas vīrs Imants Eglitis bija kinomehāniķis un rādīja kino Ērgļu apkaimē, Sausnējā, Liepkalnē, Katrīnā un citur. Maiga strādāja Ērgļos par pārdevēju, vēlāk par pansionāta noliktavas pārzini. Eglīšu ģimenē tika uzaudzināti četri bērni – Andris, Rasma, Ināra, Inga. 1960. gadā mājai notika pārbūves darbi – tika nomainīts jumts, kurš bija nedaudz augstāks nekā iepriekšējais.

Padomju gados zemi nacionālizēja. 1970. gados bijušā „Vecmuižas” un „Kauliņu” īpašuma 37 hektārus pārņēma Ērgļu pansionāts un iekārtoja palīgsaimniecību – uzcēla kūti, šķūni, izraka aku. Tika turētas apmēram 10 govīs un cūkas, bija savi darbinieki, kas kopa lopus, apstrādāja tirumus, gādāja sienu utt. Palīgsaimniecība pastāvēja līdz 1990. gadu sākumam.

Ap 1992. gadu Šreiberi atguva savu īpašumu „Vecmuiža”, bet „Kauliņos” pārņēma Alises un Jāņa Lutcu dēls Kārlis Lutcis. „Vecmuižas” mājās saimniekoja Ziedonis ar ģimeni – sievu Irēnu un bērniem – Kasparu, Mārtiņu un Jolantu. Turēja lopus, apkopa zemi. Ziedonis strādāja par šoferi, Irēna – veikālā, vēlāk medicīnas jomā. 1996. gadā daļu no „Vecmuižas” zemes atdalīja Ziedoņa pusmāsai Maigai, īpašumu nosauca „Barviki”. Laika gaitā tas tika pārdots, un to iekopa jauni saimnieki. Kārlis Lutcis, atgūstot „Kauliņu” zemi, izveidoja ZS „Kauliņi”. Pamazām arī izpirka ēkas, kas reiz piederēja Ērgļu pansionātam. Saimniecībā tika turēti lopi, iekopas pļavas un ganības, sēta labība.

(Turpinājums nākamajos avīzes numuros)

Materiālu apkopoja
ZINTA SAULĪTE,
„Braku” muzeja vadītāja

Pasaules talkā piedalījušās vismaz 192 valstis un teritorijas

BAIBA MIGLONE

9. globālajā Pasaules talkā 20. septembrī pēc sākotnējiem datiem piedalījās miljoniem dalībnieku vairāk nekā 192 valstis un teritorijās, informē Lielās talkas pārstāve Aiva Rozenberga.

Pasaules talku šogad vienoja trīs organizatoriskie centri – globālā tiešraides studija Rīgā, zvau

centrs Tallinā un mediju centrs Kijivā.

Latvijā Pasaules talkas laikā notika laimes koku stādīšana, vides sakopšana, ūdenstilpju krastu tīrīšana un invazīvo sugu ravēšana.

Lielās talkas organizatore Vita Jaunzeme uzsver, ka Pasaules talka izaugusi par lielāko vides brīvprātīgo akciju pasaulē.

“Mūsu mērķis ir ne tikai attīrīt mūsu zemi no atkritumiem, bet arī panākt visas sabiedrības dziļu empātiju pret dabu. Ja pasaules kustības mērķis ir sasniegt 5 % no visiem zemeslodes iedzīvotājiem, tad Latvija šo mērķi jau ir sasniegusi un pārsniegusi. Mēs ejam tālāk, domājot par nākotni, kurā ikviens Latvijas iedzīvotājs nes atbildību par savu zemi,”

uzsver Vita Jaunzeme.

Eiropas Savienības delegācijas piedalījās sakopšanas talkās no Buenosairesas līdz Ekvadoras Amazones reģionam.

Talkā piedalījās gan pasaules lideri, amatpersonas, politiķi, gan slavenības.

Nākamā Pasaules sakopšanas diena notiks 2027. gada 20. septembrī.